Anul III Nr. 4

D-lui Prof. Ion Simionescu
Preşedintele Academiei Române
BUCUREŞTI

4 pagini

Luni 24 Ianuarie 1944

Redactor responsabil: HORAŢIU IONESCU

Glasul Nistrului

Pe-al nostu steag e scris „unire",
Unire'n cuget şi'n simţiri.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA PRESA GUVERNĂMÂNTULUI

SĂPTĂMÂNAL TRANSNISTRIAN

Odesa - Piaţa Adolf Hitler Nr. 1
Telefon Nr. 41. 46 şi 47

1859 24 IANUARIE 1944

Cuza-Vodă
Domn român

de ION NEICU

Acum optzeci şi cinci de ani, prin hotărârea unanimă şi curagioasă a întregei naţii, ca şi prin lupta acelei generaţii de fruntaşi şi de cărturari cărora li se datoresc atâtea, Alexandru Ion Cuza, Domnul Moldovei devenia Domn al Ţării Româneşti, al Principatelor Unite şi mai apoi al României.

Cuza Vodă este deci, cel dintâi Domn român, pentrucă până la el, domnii erau ai Moldovei ori ai Ţării Româneşti.

Şi, într'adevăr, Cuza Vodă a fost un Domn român, în toate înţelesurile pe cari le poate avea titlul acesta: Domn român!

Nu vom face aci înşirarea tuturor marilor reforme, a tuturor marilor îmbunătăţiri cari se petrec în scurta domnie a acestui strălucit şi totuş nu îndeajuns de pomenit Domnitor, pentrucă adevărul ne obligă să recunoaştem că ele se datoresc generaţiei întregi de luptători căreia aparţinea Colonelul Alexandru Cuza.

Lucrurile acestea de altfel se cunosc şi nu ele sunt rostul rândurilor de faţă.

Ci noi vrem să aducem aminte aci despre câteva trăsături ale personalităţii acestui mare Român.

In primul rând, marea lui iubire pentru dreptate şi mai ales pentru dreptatea celor de jos, pentru cele câteva milioane de ţărani. Legendele cari au circulat până în vremea copilăriei noastre, poştita „oca a lui Cuza", apoi dispărută astăzi „hora lui Cuza", toate acestea ni-l arată ca pe un Domn al celor de jos.

Şi apoi, mândria românească a lui Cuza! Vă amintiţi scena prezentării acestui Domn român la Sultan!

Cuza rupea — de fapt — încă de atunci, cu umilinţa şi cu vasalitatea, iar Sultanul înceta de a mai fi stăpân, rămânând numai şeful statului protector. Analizând bine, se va înţelege mai mult decât spunem noi aci şi se va înţelege că Alexandru Ion Cuza a fost într'adevăr un Domn mare şi că avea toată mândria unui prinţ suveran. Cuza Vodă şi-a arătat însă marea lui iubire de ţară, tocmai după ce a încetat de a fi Domnitor.

In exil fiind, Cuza putea oricând să vină în ţară. I s'a pus candidatura pentru un loc de deputat şi a fost parcă-ni-se şi ales. El n'a venit în ţară şi s'a prăpădit între străini, tocmai pentrucă îşi iubea prea mult ţara şi nu voia să dea naştere la agitaţii periculoase pentru un stat deabia în formaţie.

(continuare în pag. 4)

UNIRE

de HORAŢIU IONESCU

Din cetatatea dacică a Moţilor şi până departe, peste apele Moldovei lui Stefan cel Mare, buciumul în munţii şi în plaiurile valahe, spărgea catapeteasma văzduhului de cântul înfrăţirii.

Drumul ce urca spre marea lumină a speranţelor îşi zăvorise poarta şi în umbra vremurilor pasul nostru, mers de rob călca pe pământul lui ca într'o ţară străină...

Pe sub pleoapele bătrânilor mai gârbovi ca Magii, crinii lacrimilor, ce în vuetul codrilor suiau spre cer litanie, în târziul nopţilor, înfloreau în nădejdea vremurilor ce trebuia să vină cândva...

Şi la răscrucea veacurilor ca un Făt-Frumos în zale, în scutul dreptăţii şi al unirii fraţilor de acelaşi sânge, aureola visurilor legendare s'a aprins, inundând vechiul pământ voevodal cu imnul libertăţii...

Unire, te plămădeau în visul nostru cu smeă, buciumul carpatin doinele apelor şi plânsul Sânzienelor cu păr de aur.

Au murit pe roţi şi'n negre temniţi, cu gândul la tine, străbunii legendari, în templul cărora ardeau macii nădejdilor.

Când te-ai desprins din braţul cruciaţilor şi din visul celor încărunţiţi la vetre, ţi-ai tors firul istoriei cu mâini de arhanghel şi în hrisoave de altar, numele ţi s'a scris cu litere de foc în măreţia luminii dumnezeieşti. — Din cupola altarelor sunau clopotele, imnul învierii noastre, iar buciumul vuia până în Soare Răsare, cântul unei noi vieţi.

Au trecut de-atunci ani şi în pragul veacului nostru, nimbul tău triumfător a fost din nou umbrit...

Şi au pornit atunci sub spada de Domn şi Mareşal, cu paşi de flăcări, spre poarta Răsăritului, iarăşi cruciaţii, strivind cu braţ din braţul neamului dacic, hidra apocaliptică...

Cândva, când bezna Răsăritului se va lumina ca un templu în care va arde torţa spiritului european, Unire, visul fraţilor de pretutindeni, crezul Moţilor ce va să vie, îţi vom aprinde în altarul sufletului, candela jurământului sacru.

Un luptător pentru unire
M. Kogălniceanu

de FLORIN ANDREI

Actul Unirii, piatra de temelie a României contimporane, scoate astăzi mai mult ca oricând, în lumină numele lui Mihail Kogălniceanu, omul politic, patriotic şi luptătorul generos. Strălucit orator, plin de o energie hotărâtă şi continuă, cunoscător al realităţilor sociale şi mai ales al trecutului românesc, a rămas figura cea mai proeminentă a luptei neîntrerupte pentru Unirea celor două Principate.

Kogălniceanu sub influenţa naţionalismului german şi spiritului universitar berlinez, îşi jalonează punctele de plecare ale Statului Naţional Românesc.

Pregătind sufleteşte întreaga generaţie dela 1848, care a avut un loc hotărâtor la Unire, tot el a fost factorul important ce a introdus reforme politice şi sociale covârşitoare în noua viaţă a Ţarii, unită pe vecie.

După revoluţia dela 1848, este obligat să se refugieze în Bucovina, unde întâlnindu-se cu ceilalţi fruntaşi ai mişcarii, redactează „Dorinţele partidei naţionale", în care sunt formulate ideile de Unire şi emancipare a clasei ţărăneşti, ce îşi vor da roadele sub domnia lui Cuza Vodă.

Aceste năzuinţi pentru Unire, au venit la timp. Puterile Occidentale încep în 1853, războiul din Crimeea, ca o reacţiune necesară în faţa tendinţelor panslaviste ale Rusiei.

Congresul dela Paris hotărăşte ca Principatele să se pronunţe singure asupra viitoarei lor organizaţii politice. Aci apare în plină lumină întreaga personalitate a lui Kogalniceanu. Pătruns de misiunea sa istorică, a făcut să fie pe deplin înţeles acest unic moment, desfăşurând o activitate prodigioasă, mai ales în divanurile ad-hoc.

Lupta dusă de Kogălniceanu pentru Unire a rodit, rămânând ca un diceptar pentru generaţiile viitoare. Dela el a învăţat generaţia noastră că, libertatea şi teritoriul naţional, apărate cu sângele atâtor români şi fecundate de străduinţele înaintaşilor, nu pot fi niciodată puse într'o cumpănă sau alta.

Rememorând vijelioasa luptă pentru Unire, dusă de Kogălniceanu, trebue să prindem înţelesul ei permanent. Să întărim neîncetat conştiinţa drepturilor Române. Pentrucă, atunci când Naţiunea este în primejdie singura pârghie de sprijin ne rămâne forţa morală pe care ne-o radiază conştiinţa că România are drepturi inalienabile la viaţă şi libertate.

Varia

— Ion Iancovescu în rolul lui Cyrano —

HORATIU IONESCU

TRISTEŢEA ROXANEI

Nu-ţi cer nimic Fecioară din templul pur cum crinii;
nici plânsul orelor ce mor în noi, nu-l cer,
şi nici măcar n'aş vrea să ştiu că în eter,
ar mai cânta serafii sonatele luminii.

Pe fruntea asta unde sărutul meu s'a scris,
de-o fi să-şi verse luna zăpada'n râu de argint,
eu voiu privi din umbră ca sfixu'n infinit,
cum vei pieri în noaptea tăcerii ca un vis.

Şi de-or tuşi în păru-ţi castanii flori de sânge,
ca'n mânăstirea toamnei pierdută'n negru gând,
tu să-mi citeşti din cartea uitării rând cu rând,
poemul alb ca visul din steaua ce se stinge...

Să stăm aici, Roxana, e cerul mult aproape.
În sbor ţi-aduc lăstunii cununi de crezanteme,
şi'n pulbera de aur luceferii scriu steme,
ca'ntinsul făr'de margini, catargul peste ape.

DIMITRIE PANAITESCU

— AMURG DE TOAMNĂ —

Ţi-aduci aminte de toamna ce s'a dus?
De frunza 'ngălbenită ce-agoniza în vie
Şi de cocorii care treceau în pribegie,
În şiruri lungi şi negre... pe cerul toamnei... sus?...

Ţi-aduci aminte? Însera...
Şi tot mai trist sub paşii noştri metalul frunzelor suna...

Eu, melancolic recitam
Celebre stihuri din poeţii toamnei...
Verlaine, Bacovia şi Francis James...

Tu ascultai absentă... Şi priveai
Pe cerul plumburiu al toamnei
Cocorii Nostalgiei cum treceau...

Şi tot mai trist sub paşii noştrii metalul frunzelor suna...

Un cocor... târziu... în noapte... a ţipat undeva...
Şi tu... ai tresărit de-odată
Şi cu putere braţul mia-i cuprins
Şi-ţi tremura fiinţa toată...

„Ce toamnă tristă!" mi-ai spus apoi într'un târziu...
Şi ne învăluia amurgul atât de jalnic, de pustiu...
Şi tot mai trist sub paşii noştrii metalul frunzelor suna...

Şi ne-a fost milă de cocorul care murise undeva...

GEORGE MOROŞANU

— BIBLICĂ —

Lumea-i otravă ori galbenă apă,
ce vine spre noi, sgomotoasă?
Veacul în suflete, moartea ne lasă,
iar trupul cu patimi, ne-adapă.

Toamna vieţii spasmodic apasă,
de nu vedem dincolo, 'n groapă,
cum viermii ne-o rod şi cioclii ne sapă
comoara stingheră, rămasă.

Ne scurmă sodomic, până la os,
ai urii sălbatic pogrom.
N'avem Dumnezeu, nici repaos.

Dar oare când răscoli-vom
în faţa eternului Haos,
vremelnice gânduri de om?

(Din volumul anunţat:
FLOAREA SÂNGELUI

— PSEUDO-ŢINTAR —

Profil: ACTORUL ION IANCOVESCU

Înainte de a ajunge la acest profil al Maestrului Ion Iancovescu, am sfărâmat multe luturi arse, încercări de redare a figurii sale. Iată, mai întâi, povestea lor:

Locuind în acelaş hotel cu modelul nostru, într'un port cenuşiu unde el repeta pe Cyrano de Bergerac, am fi dorit, desigur, să-l ocolim un timp, spre a obiectiva imaginea sa.

Dar cum să isbutim a omite întâlnirile terestre cu un artist în oraşul unde oricât ai închide ochii, vezi pescăruşii în ocupaţiile lor care nu sunt totdeauna sboruri către infinit?...

Cu cât întâlneam ziua, icoana reală a omului, cu atât sufletul de dincolo de ea se făcea mai nepătruns, până când faptul a reuşit să ne persecute ca o superstiţie.

Atunci l-am evocat ca pe spirite înspre crucea nopţii, dar paşii pasagerilor întârziaţi din portul cenuşiu, acopereau parcă şi mai mult vocea extrapământească a lui Cyrano..

Am înfruntat apoi sarcasmul pasărilor de întuneric şi mâinile ni se veştejeau pentru îndrăsneala de a chema umbra maestrului viu prin magie, până când coridoarele spre camera lui s'au umplut de tăcere...

⁂

Ziua albă ne-a surprins fără a fi putut să captăm umbra ce marele pasager şi-o fărâmiţa şi o pitea, seara la culcare, în inimile numeroşilor copii de casă, cum am aflat mai târziu.

Un partener al său, din rolul lui Le Bret, confidentul lui Cyrano, a venit să ne invite spre port:

— Hai, lunatecule, să privim dimineaţa şi marea! Numai să vezi cum se sparg departe, lângă digul cela, valurile'n horbote albe!

Nu era oare un semn venit ea acestui amic atent la frumuseţile simple, dumnezeeşti?...

Încă un lut sfărâmat şi între timp, portul cenuşiu, avu premiera lui Cyrano.

Maestrul a fost fabulos! Viteaz şi se poate spune chiar, francez ca d'Artagnan, a încarnat un secol trubaduresc al sensibilităţii când naive, când profunde, şi al faptelor de arme ce aveau adesea unicul scop de a măguli un suflet de femee.

De mult ce fixasem în spectacol, protuberanţa nazală a lui Cyrano de Bergerac, o vedeam, a doua zi, proectată, ca o balade, printre albii pescăruşi, pe întindere a mării, aşa cum el însuşi vede pretutindeni pete de lumină aurie, după ce a privit în soare sau în părul Roxanei..

⁂

Maestrul devenise acum mai ireal decât trebuia portretului nostru. Sărisem dincolo de intenţii. L-am căutat prin tot portul în zadar. Fugea acum de lume conştient de închegarea noului său nimb. N'am putut însă convinge de această atitudine a sa pe reporterii care pretindeau că, totuşi, el a fost uşor de găsit, de ascultat şi filmat. Ni s'a spus că ne'nşelăm profund, deoarece dânsul ca totdeauna, povesteşte tuturor şi vorbele sale se înalţă în aceleaşi avânturi de tulnic, ori coboară în joc şăgalnic străbătute de copilăroase subversivităţi.

Un alt reporter ce vorbea din lumea noastră lăuntrică, adăogă:

— În felul cum maestrul adoptă pe semenii cei mai diverşi, devotându-li-se şi apără fiinţe de care-l leagă adesea doar trecutul, precum şi în bravurile sale de copil cu panaş, are, structural, ceva din abnegaţia şi eroismul lui Cyrano..,

Minunaţi domni sunt reporterii!

Ne-am însuşit ca prin farmec lipsa lor de teamă faţă de termenii oricărei analize.

Astfel, dificilul nostru model ajunse, în portret, un temperament haiducesc şi un suflet gingaş, rafinat până la extrema limită, de cultura neolatină. Un om din alt secol care stă pe o concepţie, de seninătate şi simplicitate.

Deaceea Maestrul Iancovescu reuşea să fie mai mult decât adevărat când spunea Roxanei:

„Sufletul meu e mare, urechea ta e mică!" (precum ar fi mărturisit că sufletul său este sincer şi necomplicat în fond).

Însfârşit, mai înseninându-se puţin în portul cenuşiu, am recitit pe o filă desrobată din agenda actorului la un banchet, următoarele notaţii semnate de el:

„Viaţa-i o căsuţă albă şi frumoasă cu faţa întoarsă spre răsărit".

Şi mai departe:

„Cel mai frumos peisaj ce l-am văzut în viaţa mea a fost o floare de româniţă singură pe o movilă".

SIMION STOLNICU

FEBRA CRIZANTEMELOR

de GEORGE PLAUR

Numele ei, sunet metalic pe drumul de spumă al catargelor, a trecut pe sub bolta gândului ca o pulbere de astre, scufundându-se în marele adânc al uitării.

Când i-am cuprins în palme mâna-i aripă de lăstun, ochii ei, diamante sub cortul pleoapelor reci, îmi inundau gândul tenebru şi ca pe un râu de lumină orbitoare, luntrea visului meu plutea spre marea enigmă a ţărmului pur...

În noaptea aceea, camera ei părea un templu sub bolta căruia balsamul crezantemelor te urca pe aripi, nevăzute, dincolo de transcendent.

Pe masa unde, poate, pe vremuri, cupele spumegau în cântul de stepă al lui Puşchin, o carte deschisă pe a cărei filă citeai urmele unor degete ce o răsfoiseră des, lăsa ochiului să înţeleagă în ce lume mă găseam în acele clipe, când ea, cu vocea stinsă, şi-a lăsat mâinile desnădăjduită, ca după o pauză, faţa ei pală să se transfigureze.

În acele momente, tâmplele îmi băteau des ca pendula ce măsura timpul. Era ora 12 noaptea.

O artistă îşi repeta rolul..

Cu mâini nervoase îşi ridica depe fruntea iluminată, câteva fire din mătasea părului mângâiat cu voia sau fără voia ei, când va de nu ştiu cine...

Versurile din clipă'n clipă cădeau ca nişte clape de pian pe struna eului ca o însăşi trăire a artistei cu o sensibilitate ce mă pătrunse în cea mai ascunsă cută a sufletului.

Tăcerea mea devenise o statuie mută, iar glasul ei, seraful ce tale cu aripi de spumă besna celor din infernul nimicniciei.

O mişcare a mea a tulburat-o. Nebunul om din mine zvârli cu albe crizanteme, în faţa-i pală ca după o noapte de insomnie şi apoi, cu paşi iuţi, pierii ca o fantomă prin recile coridoare...

Ca într'un vis, numele meu îl auzeam şi chemarea ei era un ecou lung ce se spărgea departe, în largul mării, ca un blestem.

Poarta aşteptărilor zadarnice de a o revedea şi-a tras zăvorul închizând orice speranţă din cortegiul iluziilor.

Ca într'o noapte faustiană, toamna îşi cernea arama, iar cântul meu, ecou mefistofelic, îşi spărgea ritmul de aceleaşi ţărmuri.

Mâna de ceară zadarnic în gol căuta să-i mângâie cerul frunţii, totul era o amăgire.

Clipă de clipă, văslind cu gândul prin marea singurătate, o aşteptam să apară de dincolo de vis, de acolo unde nu există forma searbădă a cărnii...

Şi într'o zi în fluviul de lumină al reflectoarelor, cortina unui teatru se ridica uşor, lăsând să crească în templul eului meu narcişii luminii..

Era ea, din seara aceea când febra versului lui, o smulse din lumea iluzionară a materi-i.

În glasul ei, de alb heruv refularea înaltelor sensibilităţi zbura spre drumul aureolei, iar poarta artei, din acele clipe, i se deschisese spre creeaţie.

Din cupola de sidef a târziului, luceferii îşi ningeau argintul pe sub fereastra camerei 42...

În noaptea aceea am căutat-o cu privirea, am căutat-o cu sufletul, să o regăsesc aşa precum era în acel rol, iluminată de laurii succesului în repetatele apaluze ale spectatorilor.

Nimeni nu mă chema de data aceasta şi nici măcar ecoul trecutului.

Tăcerea înăuntru era aceeaşi ca şi în noaptea crizantemelor, numai că ea plecase odată cu visul meu în zbor de Liană..

Undeva, singur, pe coridoarele reci cu acelaş sunet de telefon şi strigăt de picol, omul eului meu tot mai caută în scrumul clipelor trecute, urma degetelor ce au răsfoit o carte...

Peste ochii obosiţi cad pleoape de plumb şi în plumbul tiparului îi citesc numele, sunet metalic, în templul de spumă al artei.

Incrustări

Ultimul număr din ... substanţiala revistă ... „Bucovina literară", ... chinare lui Eminescu, ... d. George Todoran, ... a dus cu sine prin moarte ... murire o taină. Taina ... lor mari şi a răspunsurilor ... nouă lăsându-ne doar ... trupat în crezul trudei ... lilor complete pe altarul ... sului şi a Neamului. ... chis, *naţionalismului* ... din căile pe care un om ... popor, trebue să păşească ... firesc, la împlinirea ... în lume, care nu poate ... tul decât întregirea de ... inţei istorice şi metafizice".

Partea literară frumos ... tă de condeele d-lor Traian ... temir, Gh. Chiper, Aurel ... şi D. Loghin.

Ca totdeauna, bine ... caustice, notele dela „File ... lendar".

⁂

Ca totdeauna, plină de ... tăţi, populara revistă bucureşteană „Vremea" desbate în paginile ei probleme de cultură şi actualitate politică. Bogăţia de ... maţie cu cari sunt comentate ... minos ultimele evenimente ... fume întregesste substanţialul material literar iscălit de nume ... definit trecut scriitoresc din literatura românească. Deasemeni cronicele bogate, redau cu ... şug de amănunte preocupările ... artă şi cultură ce se desfăşoară ... viaţa spirituală a Ţării.

În ultimul număr, viguros scriitor ardelean, părintele ... Agârbiceanu, semnează ... „Scene la telefon" iar cunoscutul critic d. Octav Şuluţiu recenzează o carte franceză, „Picardie" a scriitorului Pierre Mac Orlan. Ne-au plăcut „Semnele" d-lui Toma Şoimaru şi însemnările săptămânale ale d-lui Mircea Ştefănescu. Regretăm absenţa d-lui Al. Teodoreanu.

⁂

Ne ţin treze cugetul şi inima rândurile hotărâte şi dârze cu care este scris „Ardealul", ziar de luptă şi afirmare românească.

Un articol judicios, în care se combat tezele de predilecţie ale publicisticei adverse, că înfăptuirea Unirii noastre se datoreşte unor constelaţiuni norocoase, nu unui războiu victorios, semnează d. dr. George Ohăbeanu.

O teză asemănătoare susţine şi d. Coriolan Gheţie.

Un articol evocator despre legendarul Badea Cârţan, semnează d-na Căterina Piteşteanu.

Elena Aramă în rolul Roxanei din Cyrano de Bergerac

— Premiera lui Cyrano de Bergerac —

Magistrala creaţie a Maestrului Ion Iancovescu, un triumf al teatrului românesc

— În cadrul unei mari sărbători artistice şi culturale, Sâmbătă 15 Ianuarie a avut loc la Teatrul Naţional, în prezenţa d-lui prof. G. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, premiera piesei „Cyrano de Bergerac" de Edmond Rostand, celebra capo d'operă a literaturii dramatice franceze.

Maestrul Ion Iancovescu, în rolul titular, jucat la Paris de Coqualin, a avut o creaţie strălucită, în fruntea ansamblului alcătuit din: Ionel Ţăranu, Elena Aramă, Dorin Sireteanu, Ilie Cernea, Gion Ionescu, Fane Alexandrescu, Emil Popescu, I. Niculescu-Bruno, Ecaterina Ionescu Călin Botez, G. Lascu, C. Popescu — Odesa, Handoca, Lili Marian şi întreaga formaţiune a Teatrului Naţional.

Directorul Teatrului, d. Aurel Ion Maican şi-a asumat personal direcţiunea de scenă realizând o montare cu adevărat excepţională cu concursul artistului decorator Th. Chiriacov-Suruceanu care a executat decorurile, redând atmosfera necesară interpretării în cadrul intenţiunilor marelui poet francez.

(Continuare în pag. 4-a)

CRONICA DRAMATICĂ

CYRANO de BERGERAC—comedie în 5 acte—de EDMOND ROSTAND

De mult lespedea grea a uitării, acoperise pe Cyrano acest cadet din Gasconia, cât şi oraşelul care s'a născut, Bergerac, de unde eroul a plecat cu regimentul său, comandat de Castel Jaloux, să cucerească lumea viselor. Din Cyrano, eroul cingătoarei cu fiole miraculoase de rouă, inventată de el pentru a călători în soare, nu rămăsese decât o imagine palidă şi ştearsă, iar oraşelul în care s'a născut îşi ducea mai departe liniştea şi tihna provincială. Odată cu el era uitată o întreagă galerie de cavaleri creaţi de Victor Hugo şi chiar vestiţii muşchetari ai lui Dumas.

Când Rostand reactualizează pe acest demult uitat cavaler şi îi dă viaţă scenică prin tirade strălucitoare şi eroism romantic, tot Parisul a fost cucerit, iar autorul, şi-a dobândit spontan o glorie universală. Când inegalabilul actor Coquelin-aîné, a păşit pe scenă cu nasul lungit şi masca în cavaler care luptă deopotrivă pentru eroism şi iubire, critica timpului afirmă că a fost unul dintre cele mai mari succese ce se cunosc în istoria teatrului. A fost, în adevăr, biruinţa cea mai de preţ a teatrului scris de Rostand. Dela Paris, gloria lui Cyrano a fost purtată pe toate scenele lumii, fixându-se oarecum ca o piesă din marele repertoriu.

Edmond Rostand se făcuse cunoscut încă dela prima sa comedie, „Les romanesques", iar „Princesse lointaine" şi „Samaritaine", i-au drumuit calea spre adevăratul meşteşug teatral. „Cyrano de Bergerac" cuprinde toate calităţile şi defectele acestui neîntrecut meşteşugar dramatic, în care armonica dozare lirică, panaşul care pluteşte pretutindeni şi loviturile de teatru se împletesc cu fastul, ducând toate la succesul scontat de autor.

Desvăluind această pagină din istoria Franţei, Rostand a luat prea puţin din zbuciumul epocii şi omenescul ei, interesându-l mai mult un romantism formal.

Rostand şi-a clădit această comedie eroică accentuând pe abilitatea sa de minunat mânuitor al rimei de efect, al calamburului specific franţuzesc şi mai ales, al tiradelor predominate de imaginaţia sa colorată şi vie. Textul străluceşte, este viu, luminos, încât şi moartea lui Cyrano ne pare ca ceva firesc. Suferind numai pentru faptul că eroul nu a murit aşa după cum dorise: în luptă cu spada.

Toată această cavalcadă romantică a lui Rostand, cu eroismul său verbal, ni se pare azi oarecum perimată, când războiul şi însuşi literatura ne-a obişnuit cu alt eroism mai adânc, mai tragic, care se săvârşeşte chiar sub ochii noştrii.

⁂

Teatrul Naţional din Odesa, reprezentând comedia eroică a lui Rostand, nu a făcut-o numai din obligaţia ce o are o scenă oficială de a juca din repertoriul clasic dar şi cu scopul de a arăta că directorul teatrului, este animat de alese gânduri artistice, mai ales atunci când printre angajaţii săi se găseşte actorul ce îşi ia răspunderea interpretării acestui rol cavârşitor. Numai pentru aceste frumoase gândiri, este suficient, ca d. Aurel I. Maican să fie sincer felicitat. Acest animator al teatrului românesc, care este d. Maican, a reuşit să facă aci la Odesa, fără actori prea cunoscuţi, lucruri admirabile, în condiţiuni nu totdeauna prielnice.

Perseverenţa şi tenacitatea domnului Maican, ne aduce prin prezentarea lui Cyrano, una din izbânzile de preţ ale Teatrului Naţional, care era demult aşteptată.

„Cyrano de Bergerac", a trăit şi trăeşte scenic, prin actorul care interpretează pe romanticul cadet gascon. Tot greul piesei se menţine pe umerii interpretului lui Cyrano. În teatrul francez, interpretarea aproape unică a lui Coquelin-aîné, a rămas ca model, iar la noi, ne este încă proaspătă în minte creaţia acelui prinţ fără urmaşi, care a fost Tony Bulandra.

Teatrul Naţional din Odesa, nu putea să joace piesa lui Rostand dacă nu avea la îndemână pe actorul care să interpreteze rolul lui Cyrano. Numai prezenţa d. Ion Iancovescu, care de timp îndelungat era dornic să încarneze pe Cyrano, a făcut ca versurile lui Rostand să răsune pe prima scenă românească din Transnistria.

Domnul Ion Iancovescu a apărut pe scândurile scenei — de care este legat prin atâtea succese din lunga sa carieră — cu totul reînoit, surprinzător de cald în debitarea versurilor lui Rostand, ce nu totdeauna au fost redate fericit în traducerea d. Mihai Codreanu.

Poate pe mulţi a surprins lucrul artistic cu totul nou al d. Ion Iancovescu, mai ales pe acei care cred că totul în teatrul cu versuri se rezumă la arta de a spune versul, declamator şi cu o dicţiune perfectă. Era firesc să-şi aştepte la o astfel de creeaţie, când ai de interpretat un erou tipic al teatrului francez retoric, pe care actorul să-l aservească mai ales în tirade, jocuri de cuvinte şi acrobaţie verbală.

Domnul Ion Iancovescu, a reuşit ceva mai mult şi mai de preţ în Cyrano. Punând în joc toată valoarea personalităţii sale actoriceşti, a depăşit acest text în sensul cel bun al cuvântului, valorificat şi nuanţat, transpunându-l prin propia sa concepţie artistică. Nu s'a mulţumit cu scenele de efect ce i le oferea generos la fiecare scenă versurile lui Rostand, ci ca un actor de rară intuiţie şi subtilă inteligenţă scenică ce este, nu a umbrit şi neglijat nici o parte a rolului. Domnul Iancovescu nu a urmărit efecte, ci cuprins de febra adevăratului său fior artistic, a redat scenic cu subţire artă, un erou celebru al teatrului clasic. A evidenţiat cu aleasă discreţie farmecul şi frumuseţea ce de multe ori erau strivite de aceste dialoguri excesive în care este conceput rolul lui Cyrano.

A înlocuit acel debit umflat, declamator şi melodramatic, cu o firească mişcare în scenă, suportul de bază a unei gradate arderi psihice, ce nu uită niciodată că trebue să mişte într'un cadru de pur romantism. Scena balconului şi mai ales actul IV, au fost izbânzi depline ale d. Ion Iancovescu, care a jucat ultima scenă cu o surprinzătoare sensibilitate de fină artă actoricească.

În Regueneau d. Ionel Ţăranu a dat toată căldura şi bonomia, unui rol prea mic pentru alesele sale posibilităţi actoriceşti, care totuşi a strălucit prin mimica şi joc nuanţat.

FLORIN ANDREI

(Continuare în pag. 4-a)

ÎNTRE NISTRU ȘI BUG

TIRASPOL
Poarta de intrare în Transnistria

de ANDREI NASTASE

Contactul cu realizările românești din Transnistria, îl facem cum ne apropiem de bătrânul Nistru, unde străjuește deasupra primei realizări românești lozinca biruinței noastre: „Podul Mareșal Ion Antonescu".

Este opera ostașilor români, opera vitejilor cari au redat libertatea poporului moldovenesc din Transnistria.

Trecem peste solidul pod construit din bârne și în câteva clipe punem piciorul pe pământul Transnistriei, desrobit prin sângele ostașilor noștri.

Trecem pe lângă distrusele cazemate ale lui Stalin și intrăm în satul *Parcani*, locuit în majoritate de moldoveni. Suntem mirați de minunata șosea care ne duce spre Tiraspol. Să fie aceasta opera lăudărosului bolșevism?

Să fi făcut aceasta regimul comunist în timpul celor douăzeci și trei de ani de „vaste creații" pe care le-a trâmbițat în lumea întreagă?

Nu.

Această minunată realizare este opera constructivismului românesc, înfăptuită în mai puțin de un an de zile.

Incă câteva minute și suntem la Tiraspol.

Poarta de intrare în Transnistria.

Unde a ost un sat de pescari români

Municipiul Tiraspol este orașul de reședință al județului cu acelaș nume, fiind al doilea municipiu al Guvernământului Transnistriei.

După spusele generalului rus Suvorov, care a fost cu armatele sale prin aceste părți, orașul Tiraspol a fost înființat în anul 1792, când Rușii au ajuns stăpâni pe aceste meleaguri.

Cronicarii ruși pomenesc că ar fi existat înainte pe acest loc, un sat de pescari români cu numele de *Sucleea* care a fost ars de Turci în anul 1787.

Rușii au înființat pe acest loc un oraș, căruia i-au dat numele de Tiraspol în amintirea vechii colonii grecești Tiras, ale cărei urme se văd și astăzi pe malul Nistrului.

Orașul Tiraspol ajunge reședință de județ, chiar după trei ani dela întemeere, când Rușii au început să facă o împărțire administrativă a provinciei dintre Nistru și Bug după concepțiile lor imperialiste.

Capitală a Republicei Moldovenești

Astăzi Municipiul Tiraspol numără circa 30.000 de suflete, dintre care majoritatea sunt de naționalitate română, urmând: ucraineni, ruși, bulgari, etc.

Majoritatea populației românești a determinat guvernul sovietic ca să aleagă Tiraspolul ca oraș de reședință al Republicei Moldovenești.

Această creație n'a fost decât un fals procedeu al bolșevicilor, care sub pretextul libertății națiunilor, au urmărit pervers, desnaționalizarea tuturor.

Astfel, acești „cetățeni liberi" ai „Republicei Moldovenești" au putut cunoaște curând adevărata „libertate" a sovieticilor, fiind purtați pe nesfârșitele drumuri ale Siberiei, aruncați în mâinele purtătoare de moarte, sau băgați în temnițele N.K.V.D.-ului pentru a nu mai apărea niciodată.

Iată dece, la intrarea trupelor române în orașul pârjolit de bolșevici, nu s'au găsit decât 6.000 de suflete.

Protectoratul națiunilor din „fericitul" stat sovietic, este evident.

Fals afiș de propagandă comunistă

Așezat la răspântia marilor căi de comunicație, cu: Tighina, Tiraspol, Rasdelnaia, deschizătoare de drumuri spre sud și nordul Transnistriei, precum și spre Catargi-Berezovca-Voznesensc, iată dece putem considera Tiraspolul ca poarta de intrare a Transnistriei.

Acest oraș a fost ales de bolșevici ca centru important al propagandei pe care Cominternul o făcea în străinătate. Astfel, privind de pe malul basarabean al Nistrului, vedeai cu ochiul diferite construcții acoperite cu țiglă roșie, de grandioase proporții.

Este un fals afiș de propagandă bolșevică.

Intrând în oraș, vezi după aceste ziduri masive și înaltele coșuri de fabrici, numai sărăcie și mizerie.

Cu străzi drepte și paralele, acest oraș, poate fi considerat curând un târgușor de provincie.

Case mici, pipernicite. Ici, colo câte o construcție bloc sovietic care tronează asupra acestei mizerii umane.

Canalizarea pentru sovietici era un articol de lux. Deși cuvântul [illegible] în majoritatea limbilor europene a fost împrumutat dela ruși, la noțiunea lui nevinovată, comunismul sub lozinca libertății, a reușit să aducă pe acest pravoslavnic popor într'o adevărată stare de mojicie în plin înțeles al cuvântului.

Străbat strada principală a Tiraspolului și mă opresc lângă un bloc care adăpostea pe vremuri un club politic de propagandă.

Deși de șubredă construcție, fără nici un gust artistic, blocul este impozant prin mărimea lui.

Alături o magherniță sărăcăcioasă, acoperită cu pământ, având un singur gemuleț de sticlă care luminează două încăperi.

Aci, sub regimul sovietic, au trăit două familii totalizând un număr de douăsprezece persoane.

Sub administrația românească, această baracă n'a fost găsită bună nici pentru o cismărie.

Cum putea admite raiul bolșevic această mizerie exemplară?

Urc pe strada principală spre o clădire care tronează majestuos la capătul ei.

Este teatrul Național Moldovenesc.

(Continuare în pag. 4-a)

Popas în Slobozia

– de VICTOR LIEANU –

Satele moldovenești depe malul Nistru'ui, ce se întind sub pădurile de sălcii pletoase, ca niște covoare nesfârșite, au trăit sub robia roșie clipe înecate în lacrimi și puhoae de sânge.

Bogăția lor a cunoscut în istoria omenirii cea mai dureroasă pagină de jaf și profanare a bunului individual, iar imaculatul spirit al tineretului mai mult ca oricând a trebuit să rămână în umbra necunoscutului.

Cântecul și hora flăcăilor moldoveni, șezătorile și chiuiturile depe la clăci, au fost înăbușite în suspine și în melancolici aduceri aminte.

Furtuna sângeroasă a năvalnicului monstru din răsărit a trecut și satul Slobozia, cetățuia vechilor răzeși moldoveni, așezați aici din vremuri legendare, trăește și pulsează spre o viață nouă, ca și frații ce l-au desrobit.

Această realitate am putut să o verific, într'o zi de mare sărbătoare culturală de aici, când o echipă a Teatrului „Muncă și Lumină" București, poposind în mijlocul satului Slobozia, a descrețit, și luminat fețele moldovenilor, printr'o frumoasă șezătoare populară.

– In așteptarea fraților –

„De dimineață flăcăii și fetele satului, – îmi spune Părintele Zamora – îmbrăcați în costume naționale, au venit la mine cu zâmbetul pe buze, veseli că din minut în minut, trebuie să sosească frații dela „Muncă și Lumină".

Când ne-am apropiat de marginea satului, pe o luncă presărată cu flori de fân sub adierea vântului de baltă, hora satului începuse deabinelea.

Chiuiturile și strigăturile moldovenilor nu se mai terminau. Mașina s'a oprit. Cât ai clipi din ochi hora ca un miraj ne-a prins în mijlocul ei cu atâta căldură și voie bună, încât nu puteai să rămâi rece la această manifestare.

Ne-am prins cu toți în hora satului și frații dela „Muncă și Lumină" aprinși de farmecul lautei începură să strige așa:

Ia mai zi, mai zi, mai zi,
Că la vară ți-oiu cosi,
Unde'o fi iarbă mai deasă
Și leliță mai frumoasă.

Iar o moldoveancă zdravănă, îmbrăcată în costum național, asemeni Cosânzenelor noastre, imediat i-a răspuns!

Tu la coasă eu la strâns
Ne-om iubi doar prin ascuns,
Ne-om iubi prin flori de luncă.
Dor de mine să te ajungă...

Era spre seară. Tinerii perechi, perechi, se desprindeau sub bolțile de sălcii pletoase... Asfințitul inunda în fluvii purpurii cupola bisericii, cu hramul Sfinții Voevozi. Apa Nistrului părea o dâră de sânge, asupra căreia lăstunii se legănau ușor ca pe întinsul lacului, nuferii albi.

Incet, prinși de vraja acestei seri, pornim pe ulița satului spre lăcașul sfânt, unde Părintele Zamora trebuia să săvârșească vecernia.

O biserică a cărei vechimei nu se știe

Printre salcâmii înalți, ce fredonează în taina serii litanii, Biserica satului își înalță fruntea către bolta cerului, unde pulberea de stele s'a aprins mai de vreme ca o i când.

Acest lăcaș sfânt, zidit în stilul bisericilor bizantine, a fost refăcut pe vremuri, de răzeșii moldoveni ai satului. După cele povestite de bătrâni, biserica a fost făcută în urma unei minuni, care și astăzi încă se mai păstrează în tradiția poporului...

Aici se afla înainte vreme, o cruce mare de piatră pe care sta scris cu litere cirilice:

„Crede și te vei mântui".

Intâmplarea, a făcut ca o femee care suferea de o boală grea, atingându-și fruntea de muchea crucei, după mai multe ceasuri de rugă fierbinte, să se facă sănătoasă. Aceasta a hotărît pe credincioșii satului, ca în locul acela să se ridice biserica.

Zidită la început din bârne, a fost transformată și refăcută cu timpul primind înfățișarea de astăzi.

Regimul comunist, a prefăcut acest sfânt lăcaș în cinematograf și teatru, iar podoabele sfinte poleite cu aur, au fost ridicate și duse la Moscova.

Azi datorită moldovenilor însetați de credința lui Hristos, Biserica e plină de icoane, strălucind astfel ca o mireasă a lui Hristos, în măreția ei Dumnezească.

Veniți dela munca câmpului, moldovenii din Slobozia, flăcăi, fete și bătrâni, și-au lăsat sapele afară, și făcându-și în chip mare semnul crucii au intrat în biserică...

Fruntea lor arsă de soarele zilei și fața crispată de biciuirea trecutului aspru, s'au luminat când ruga preotului ridica către Ceruri imnuri de slavă...

Moș Mihai Mreaja pescarul satului

Luând drumul către Căminul Cultural al satului, în cale am fost întâmpinat de un moșneag, cu fruntea încărunțită de anii grelelor încercări. Moșneagul de departe mă privi lung și la câțiva pași de mine își scoase pălăria cu tradiționalul salut: „Bună seara".

„De unde vii moșulică cu traista asta? îl întrebai eu.

„Apăi dacă'mi spui și mneata de unde vii, ți-oiu spune și eu... și moșneagul zâmbi șiret pe sub mustață.

„Dela Tiraspol moșule viu, împreună cu o echipă de artiști, ce va da o șezătoare în seara aceasta chiar aici în satul Slobozia.

„Hei, da'ă'i așa, țoiu spune și eu că viu dela Nistru, că doar mi-s Mihai Mreajă pescarul satului, care a suferit mult depe urma pârdalnicului bolșevic. Amu, slavă Domnului, frații de dincolo de Nistru, o avut grijă de noi, măcar acum la bătrânețe să-mi vând și eu peștele cu câștig...

Și Moș Mihai bagă mâna în traistă scoțându-mi un dolofan de crap. Iacașa, aista pește nu ca acel al bolșevicilor, n'aveam voie nici să-l văd, dar să-l mai mănânc...

Eu eram pescarul satului și atunci, și tot eu n'aveam cu ce să-mi hrănesc spuza de copchii.

Moșneagul oftă lung ducându-și degetele noduroase prin șuvițele de păr mai albe ca firul de mătase. Ehei Domnișorule cât am mai suferit noi moldovenii din acest sat de pe urma bolșevicului, numai Cel de sus știe.

Amu, mulțumim lui Dumnezeu, câmpul e verde, și iată cum se mlădie spicul de grâu în lan. și vezi nu adie nici un vânt.

Aista-i semn că vom avea pâine mai multă anul acesta. Apăi noi ne rugăm lui Dumnezeu să-i dee sănătate d-lui Mareșal Antonescu și putere armatei român să-l bată pe tartorul bolșevicilor chiar în culcușul lui dela Moscova, că tare ne-a supt ca niște lipitori și ultima vlagă din noi...

– Căminul Moldovenesc –

In curtea școalei primare, echipa de teatru „Muncă și Lumină" își aranjase scena. O ploaie măruntă a făcut ca munca lor să fie stingherită urmând ca șezătoarea să se dea în sala de festivități a școalei.

Printr'un geam deschis zării într'o sală câteva fete răsfoind paginile unei cărți colorate.. Dau în coridor împreună cu părintele Zamora—Deasupra ușei sta scris cu litere mari „Căminul Cultural și Școala Țărănească Transnistria, din Slobozia".

Intrând înăuntru nu-mi venea a crede că acest preot mic și subțirel la statură, ar fi putut vreodată să închegheze un asemenea Cămin Cultural, unde fetele și flăcăii satului pot să învețe multe lucruri necunoscute de ei până în prezent.

Intr'adevăr părintele Zamora, Directorul Căminului, nu numai că a transformat sufletul moldovenilor de aici, după cerințele apostolice dar mai presus de toate, înființând acest Cămin Cultural, tineretul în fiecare Sâmbătă, așezându-se liniștit în sala de lectură a bibliotecii, își recreează creerul și își întinerește trupul și sufletul, după o muncă de 6 zile.

Căminul Cultural și Școala Țărănească a satului Slobozia, datorită inimosului preot Zamora și energicului tineret, a organizat un cor care în curând se va produ-

(Continuare în pag. 4-a)

P. S. R. Dr. ANTIM NICA,
NOUL EPISCOP AL CETAȚII-ALBE

Scaunul Episcopal al Cetății-Albe și Ismailului, vechi și însemnat centru creștin ortodox din Basarabia, are un nou Episcop, prin alegerea P. C. Arhimandrit dr. Antim Nica, Șeful Misiunii Ortodoxe din Transnistria.

Deși tânăr, noul Episcop este o aleasă personalitate bisericească care s'a evidențiat încă din anii de studenție printr'o muncă intensă și rodnică, luându-și la Facultatea de Teologie din Chișinău licența cu „magna cu laude".

Inainte de a intra în cinul monahal își desăvârșește studiile la Paris, Strasbourg și Anglia, unde își pregătește teza de doctorat tratând despre „Călătorii și studii asupra misiunilor creștine printre mahomedani".

Primit în monahism în 1935, a fost numit misionar al Mitropoliei Basarabiei, iar în 1941 a fost ales erarh al mânăstirilor din Episcopia Hotinului.

Este numit apoi asistent al catedrei de teologie pastorală, la Facultatea din Chișinău de unde a trecut la București. Deasemenea, evidențiat prin câteva lucrări cu caracter religios - printre care una apărută în limba franceză.

Sosit în Transnistria, ca misionar, după ce armatele Germano-Române au eliberat poporul de asuprirea bolșevică, activitatea sa misioneră este dintre cele mai însemnate, și mai rodnice. La 15 Decembrie 1943, a fost numit Șeful Misiunii Ortodoxe din Transnistria.

Pătruns de greaua misiune a păstoriei, în cuvântarea ținută cu ocazia alegerii sale în scaunul Episcopiei Ismailului, P. S. S. dr Antim Nica, a spus printre altele următoarele:

„Imi dau seama de înălțimea și însemnătatea misiunii ce mi se încredințează.

Mitra arhierească, în zilele de astăzi nu este ca odinioară numai semn de podoabă și de cinste, ci mai de grabă simbol al tuturor renunțărilor, al cununii de spini a lui Hristos. Apostolia înseamnă spirit de sacrificiu. . Voi aduna poporul cât mai mult în jurul sfintelor altare și voi face ca apropierea să fie cât mai strânsă între cler și păstoriți.

Numai așa strămoșii noștrii au ieșit biruitori din încercările grele ale trecutului".

P. S. S. Episcopul Antim Nica este omul faptelor și nu al vorbelor. Pentru aceasta stă mărturie întreaga sa lucrare misionară, săvârșită până acum pe meleagurile desrobite ale Transnistriei. Munca sa creștină în noul ogor transnistrian a și început să dea roade bogate, iar aprecierile celor ce au văzut-o sunt dintre cele bune.

Insuși domnul prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului de Miniștri, a apreciat cum se cuvine gândurile cele bune ale noului Episcop de Ismail. La încheerea lucrărilor Colegiului Național Bisericesc, domnul prof. Mihai Antonescu, marchează în mod deosebit planul de lucru

„Nu am fost aci, pentrucă să ascult cuvântul Prea Sfințitului Antim Nica, Episcopul Ismailului, după ce acolo păstorise cu muncă, pe care îmi fac datoria s'o recunosc și să-i mulțumesc P. S. Sale Morușca.

Din cuvântarea sa, pe care am citit-o însă, am desprins un cuvânt.

Prea Sfințitul Antim Nica a vorbit de „cununa de spini".

Cununa de spini, pe care a văzut-o pe fruntea sa Prea Sfințitul Antim Nica, în ceasul când la o vârstă nouă urca o ierarhie veche, mergând într'un pământ amenințat de primejdii.

Cununa de spini pe care Ministrul Petrovici, cu sensibilitatea lui adâncă a ridicat-o dintr'odată la cuvânt de încredere și îmbărbătare, arătând Prea Sfințitului Antim Nica că Neamul nostru a purtat veacuri cununa de spini și niciodată nu și-a pierdut încrederea în mântuire primind învierea.

Așî vrea să-i spun Prea Sfințitului Antim Nica că aceste cuvinte dăruitoare de jertfă, pornite dintr'o conștiință tânără, rostite de un Prelat care este o nădejde a Bisericii noastre, de un om pe a cărei față albă și curată strălucește, fără furtună și fără neliniște, adâncimea creștinească dinăuntru. Prea Sfințitul Nica așî vrea să-i spun: cununa de spini cu care ți-ai pregătit sufletul, în loc să-l încingi de vanitatea locului înalt pe care îl ocupi tânăr, această cunună de spini care este semn de încredere și de putere, ci nu de neliniște și resemnare, această cunună de spini este semnul întregei noastre generații.

Ea nu este numai un program pentru Episcopia Ismailului și pentru nevoile de slujire credincioasă și jertfelnică de acolo, înfruntând orice primejdii și tămăduind orice urmă de necredință, ci este Prea Sfințite, un adevărat program al întregei noastre generații.

Noi n'am avut copilăria Prea Sfințite.

Iar tinerețea noastră a fost o scorbură adâncă și grea, în care nu ne-am putut conduce decât de luminile lacrimilor pe care am avut mândria să nu le arătăm niciodată în afară, dar puterea să nu le stingem niciodată înăuntru. (Aplauze).

Așî vrea să spun Prea Sfinției Voastre drept răspuns, un cuvânt de credință.

Sau lumea întreagă este cârmuită de dreptate și Dumnezeu ocrotește odată cu așezările lumii, pământul nostru cinstit de cununa de spini a veacurilor misiunii noastre europene, și atunci cei care poartă răspunderea Europei și vor hotărî soarta de mâine a neamurilor, vor recunoaște libertatea pământurilor și a onoarei românești-sau cununa de spini va fi din nou purtată de lumea întreagă, nu însă spre înviere, ci pe calvar.

Prea Sfinția Ta merge pe pământul Basarabiei.

Cuvântul său de credință, sunt sigur, va răsuna acolo azi puternic și întreg.

Cununa de spini de pe fruntea Prea Sfinției Tale va fi lumină de mântuire și faptă de îmbărbătare pe care s'o urmeze toți, pentru că niciodată generația noastră nu a fost cârmuită de vanități și totdeauna noi am văzut în rosturile noastre întâiu jertfa și pe urmă mântuirea. (Aplauze).

* * *

Poporul credincios al Transnistriei, primește cu satisfacție înscăunarea P. S. S. Episcop. lui Antim Nica, văzând în el pe alesul Domnului, care îi va conduce pe calea cea nouă și luminoasă de reîncredințare și isbăvire creștină.

REP.

In locul drumurilor sovietice desfundate, munca și priceperea românească, au construit prima arteră de comunicație modernă, pe o lungime de 102 km., șoseaua „Mareșal Antonescu"

– O Biserică refăcută –

Naţionalism şi comunism

de TUDOSE MOLDOVANU

O trăsătură caracteristică a vremii noastre, este îmbrăţişarea atitudinilor extreme de către oameni şi popoare.

Niciodată omenirea nu s'a găsit mai învrăjbită ca astăzi. Niciodată nu au existat mai puţine şanse, de a aşeza această omenire în făgaşul ei firesc de viaţă, pentru a-i reda pacea şi liniştea pierdută.

Se duce o luptă aprigă între concepţii politice fundamental opuse. Lupta dintre teze şi antiteze, de care vorbeşte Hegel în sistemul său filosofic, a luat azi proporţii catastrofale, necunoscute în istoria trecutului.

Trei sunt ideile politice în jurul cărora militează întreaga omenire: ideia naţională, ideia comunistă şi ideia democrată.

In deosebi între naţionalism şi comunism, încleştarea a întrecut tot ce se poate imagina. Este o luptă titanică, fioroasă, al cărei echivalent nu-l întâlnim decât în răsboirea fiarelor din junglă.

Care sunt caracterele esenţiale ale naţionalismului şi comunismului?

Naţionalismul este una din formele specifice ale vieţii europene. El are la bază o unitate organică şi spirituală: naţiunea, plămădită pe îndelete în cursul veacurilor. Secolul nostru este dominat de realităţile naţionale, care nu şi-au încheiat încă ciclul evoluţiei lor. Naţiunile europene sunt în plină devenire, în plină creştere a potenţialului lor moral şi spiritual. Ele tind tot mai mult către împlinirea de sine, către perfecţiune, către ceeace s'a numit eternitate istorică.

Istoria Europei şi civilizaţia ei, s'au născut din jocul liber al naţiunilor europene. In această privinţă iată ce ne spune istoricul olandez Hendrik von Loon, în cartea sa „Istoria Omenirii": „Dintr'un motiv sau altul (poate în puterea unei legi istorice care până în prezent a scăpat atenţiunii istoricilor), se pare că naţiunile sunt necesare pentru desvoltarea normală a civilizaţiei şi toate eforturile pentru a le combate, au fost tot atât de zadarnice, ca şi sforţările lui Metternich, de a împiedica popoarele să cugete liber."

Intr'adevăr, Europa este împărţită în individualităţi naţionale, care-şi iubesc libertatea mai mult decât orice. In măsura în care această libertate de a exista, nu le-a fost stânjenită sau răpită, ele nu au încetat să lucreze, să creieze, să progreseze pe linia crezului lor. *Pentru popoarele europene, libertatea este singurul climat care stimulează forţele spiritului şi ale vieţii. In varietatea stilurilor de viaţă şi ale culturilor naţionale, născute sub cerul libertăţii, stă însăşi originalitatea şi forţa spiritului european.*

Ca şi insul şi popoarele Europei nu pot creia decât în izolarea lor, în cadrul vieţii şi istoriei lor naţionale. Orice încercare de federalizare a naţiunilor europene, făcută forţat sau chiar de bunăvoe, a dat greş. *De câte ori au fost înglobate în alcătuiri statale mai mari, cum a fost de pildă imperiul Austro-Ungar, popoarele au încetat de a mai creia.* In momentul în care micile cetăţi greceşti şi-au pierdut libertatea, supuse fiind de regele macedonean Filip, forţa spiritului şi a geniului lor s'a stins odată pentru totdeauna.

Iată dece pericolul comunist este pentru Europa un pericol de moarte. *Incercarea bolşevicilor de a comuniza popoarele europene, de a le încorpora în marea lor republică, va răpi acestora libertatea de acţiune şi de gândire, oprind în loc mersul spiritului lor şi a vieţii naţionale.*

Spre deosebire de statul naţional european, care este punctul terminus al evoluţiei istorice de până acum, statul comunist este rezultatul unei experienţe forţate şi neisbutite, o formă socială şi politică artificială, o abatere dela cursul normal al vieţii. Statul comunist este expresia unei nevoi de putere, a unui imperialism plat, lipsit de măreţie şi sens spiritual.

Tendinţa bolşevicilor de a cuceri lumea pentru a instaura pretutindeni doctrina comunistă, este pe cât de nesăbuită, pe atât de imposibil de realizat. *Forţa lumii stă în varietatea seminţiilor e', în forţa indivizilor şi a grupurilor în care ei trăiesc. Uniformitatea nu este legea naturii şi nici a omenirii.* Nici Alexandru, nici Cezar şi nici Napoleon, nu au isbutit să realizeze prin cucerirea ţărilor şi popoarelor o mare comunitate de viaţă omenească. Această unitate în varietatea popoarelor de pe glob, aparţine viitorului îndepărtat. *Unitatea genului omenesc este într'adevăr ţinta supremă a istoriei, dar această unitate nu va putea fi înfăptuită niciodată pe calea armelor şi a forţei brutale, pe calea cuceririlor spaţiale, ci numai prin spirit şi bunătate, prin cucerirea conştiinţelor de pretutindeni.*

Comunismul a abdicat dela idealurile care au deslănţuit revoluţia. A transformat o revoluţie, ce tindea în primul rând, la realizarea unei mai bune stări morale şi materiale a insului, într'o tiranie fără precedent.

Ernest Renan vorbind despre mişcările socialiste ale vremii sale, ne spune că socialiştii nu vor isbândi niciodată, dacă nu vor renunţa la pământ. Idealul societăţii omeneşti este acela de a se desprinde cât mai mult din strânsoarea de fier a obligaţiunilor materiale, de a le reduce la minimum, pentru a jubila în deplinătatea libertăţii spirituale.

Comunismul, dimpotrivă, vădeşte o sete de pământ, de cea mai josnică speţă. *Neputând să cucerească lumea prin spirit, comuniştii urmăresc s'o cucerească prin mijlocirea fierului şi a maşinei, să devină cu forţa proprietarii întregei planete, în dauna tuturor popoarelor şi cu preţul libertăţii lor.*

Intr'una din poveştile lui Tolstoi, ni se vorbeşte de un mojic, căruia i s'a oferit atâta pământ cât va putea cuprinde după o fugă de o zi. In lăcomia lui de a stăpâni cât mai mult spaţiu, a alergat de aşa manieră, încât la sfârşitul zilei, întorcându-se la locul de plecare, căzu la pământ fără viaţă. *Comuniştilor de azi li s'a promis întreg pământul.* Până la urmă, această sete de a cuceri cât mai mult din spaţiul lumii, le va fi fatală, ca şi mojicului din povestea lui Tolstoi.

Fanatismul cu care bolşevicii încearcă să răspândească, prin foc şi sabie, ideile lor politice, este de aceeaşi esenţă ca şi fanatismul religios al Arabilor, hrănit de religia lui Mohamed, sau cu fanatismul Mongolilor, născut din nevoia de dominaţie a Marelui Han. In toate cazurile este vorba de nişte popoare primitive, pentru care forţa brutală, este singurul mijloc de a lua contact cu lumea civilizată.

Spre deosebire de comunismul bolşevic, materialist, sanguinar şi feroce, adevăratul comunism nu poate fi decât de esenţă religioasă şi filosofică. Pentru istoricul şi sociologul italian Guglielmo Ferrero, comunismul este una din cele mai frumoase flori ale umanităţii, dar cu condiţia să implice jertfa de sine pentru binele semenului, iubire de oameni, bunătate nesfârşită. *Cu alte cuvinte să fie opera spiritului şi a inimei.*

Comunismul în forma lui religioasă, a fost adus aproape de perfecţiune, de micile comunităţi religioase, atât de numeroase în evul de mijloc al istoriei. Francisc din Assisi, întemeietorul ordinului franciscan, care a fost un adevărat frate a lui Crist, ne-a dat o imagine dintre cele mai sugestive a adevăratului comunism, pe care l'au visat totdeauna poeţii şi vizionarii lumii.

Comunismul creştin, pe care l'a creiat geniul lui Iisus, cerea membrilor săi să se lepede de toate bunurile lor, pe care să le împartă săracilor. Starea de sărăcie (ebionism), era condiţia capitală pentru a intra în comunitatea creştină. Numai desprinşi de toate obligaţiunile şi interesele materiale, puteau apostolii să-şi pună întreg sufletul în fapta şi cuvântul lor. In ochii Romanilor, creştinii s'au distins prin spiritul lor de sacrificiu, prin seninătatea vieţii şi puterea credinţei lor. Ceva mai mult. Când popoarele barbare îşi făceau apariţia la porţile Imperiului Roman, creştinii mergeau în primele linii, pentru a-i încreştina. *Ceeace nu isbuteau să facă legiunile romane, îndeplinea forţa spiritului creştin.*

La Greci, comunismul filosofic apare la Pitagora, Platon şi Stoici.

Discipolii lui Pitagora, prin aspra disciplină a vieţii lor, prin forţa prieteniei şi a idealului de perfecţiune, sunt cei dintâi călugări pe care-i cunoaşte Europa. Ordinul pitagoreic este o primă anticipare a creştinismului.

Şi stoicii au vorbit de un stat universal de egalitatea oamenilor şi popoarelor, dar titlul lor de glorie stă în valoarea personală a omului stoic, în puterea lui de a se înfrâna de a renunţa de bună voie la bunurile pământului, de a jubila la orice victorie a spiritului asupra materiei.

La Platon, ideia de comunitate este în funcţie de cele mai supreme idealuri ale filosofiei. Pentru Platon, comunismul este opera înţelepţilor şi a oamenilor de bine

Aceleaşi frumoase năzuinţi, le întâlnim în sistemul comunist preconizat de Thomas Morus în „Utopia". La Morus accentul stă pe libertatea şi fericirea omului. Lucrând numai 6 ore, omul îşi poate complecta, în restul timpului, educaţia sufletului său.

In contrast cu formele comunismului religios şi filosofic, comunismul bolşevic ne apare ca o monstruozitate, un iad pe pământ, în care omul este un rob, iar viaţa este un chin.

Naţionalismul, care este o formă naturală a evoluţiei istorice, germenele din care s'a născut civilizaţia şi cultura noastră, a luptat şi luptă pentru cât mai multă libertate, frumuseţe şi perfecţiune pe pământ. *Naţionalismul are ca ultim ţel cucerirea spiritului.*

Bolşevismul, care este o formă de compromis a vieţii istorice, o oprire în loc a evoluţiei fireşti a lucrurilor, luptă pentru instaurarea unei sclavii universale. *Scopul lui este cucerirea materiei şi îngenunchierea spiritului din care s'au plăsmuit toate frumuseţile şi perfecţiunile acestei lumi.*

CUZA-VODA DOMN ROMÂN

(urmare din pagina 1)

Iată-l deci pe Cuza arătându-se a fi un mare Român, un mare om.

Câţi în istorie au dat această dovadă de jertfire personală?

Iată pentruce, astăzi, când România este un stat bine închegat, cu faimă şi cu nume, să îndreptăm un gând pios pentru Cuza Vodă Domn adevărat şi Român adevărat şi mormântul de la Ruginoasa să nu mai fie un mormânt uitat.

ION NEICU

Apărătorii mării

SITUATIA FRONTULUI DE EST

de MIRCEA GREGORIAN

Incepând dela Leningrad şi până la Kerci, s'au dat lupte de o violenţă neobişnuită în cursul acestei săptămâni.

I. In sectorul Leningrad

Incepând din ziua de 14 Ianuarie a. c., ofensiva sovietică s'a desfăşurat în trei centre mai importante pentru degajarea Leningradului.

a) La *Oranienbaum* sovieticii şi-au îndreptat atacul în direcţia *Veronino* şi *Leninsh* masând 13 divizii de infanterie şi 2 divizii de blindate.

Atacurile s'au dat cu o violenţă crescândă până în ziua de azi. Toate atacurile sovietice au fost respinse sau oprite de către barajul german care şi-a organizat liniile de luptă în adâncime.

b) Intre râurile *Msta* şi *Wolkow*, trupele sovietice atacă în direcţia *Nowgorod*. Fiindcă oraşul Novgorod este un important nod de cale ferată, sovieticii şi-au îngrămădit trupe numeroase în vederea unei pătrunderi. Numai între *Nikolojewsk* şi *Jurjew*—pe un front foarte îngust — sovieticii au atacat în ultima vreme cu 8 divizii de infanterie şi una de blindate. In acest sector, ca şi la Oranienbaum, trupele germane posedă fortificaţii prevăzute cu cele mai technice mijloace de apărare. In ultimile zile sovieticii şi-au continuat încercările de pătrundere date cu violenţă crescândă.

Trupele germane au trebuit să părăsească oraşul şi să se replieze pe poziţii dinainte stabilite.

c) Dealungul râului *Nassiva*, bolşevicii atacă în direcţia Novo-Sokolniki pentru a intercepta linia ferată Newel-Dno. Totdeodată bolşevicii intenţionau să întreprindă o mişcare de „cleşte".

Contra-atacurile blindatelor germane au reuşit să stânjenească înaintarea sovietică şi să înlăture pericolul de învăluire.

Luptele grele care sunt în curs denotă că frontul german este destul de rezistent pentru a suporta avalanşa trupelor siberiene care sunt specializate în lupte de noapte.

Un fapt caracteristic şi destul de important pentru desfăşurarea operaţiunilor militare din întreg sectorul Leningradului, constă în aceea că iarna este neobişnuit de caldă. Din această cauză întinsele lacuri nu sunt încă îngheţate şi trupele sovietice cât şi armamentul lor greu nu pot să-şi desfăşoare mişcările lor de ansamblu.

Reamintim că dela operaţiunile de încercuire efectuate de trupele germane în această zonă în Septembrie 1941, deci după 100 de zile dela intrarea Germaniei în război contra U. R. S. S.-lui, s'au scurs până în prezent destul timp pentru ca trupele germane să-şi consolideze poziţiile şi să pistoneze oraşul Leningrad cu artileria grea şi formaţiuni aeriene.

Ceiace a determinat pe sovietici să înceapă acţiunea dela *Leningrad* a fost întrealtele de a scăpa populaţia din situaţia tragică în care se găseşte.

Pe de altă parte, operaţiunile finlando-germane paralizase flota sovietică din golful Finlandei, din lacurile Ladoga şi Omega, blocând-o în portul Kronstadt.

Această flotă-deastfel redusă — nu putea să acţionaze din cauza barajelor de mine cât şi a mijloacelor aero-navale germane.

Luptele grele care continuă să se dea cu o violenţă deosebită la Novo-Sokolniki, constată dârjenia operaţiunilor de mare amploare pe care sovieticii o dau pentru depresurarea marelui oraş nordic.

II. Frontul Central

Intre *Witebsk* şi mlaştinele *Pripetului* luptele au mai scăzut din intensitate. Regiunile mlăştinoase cât şi rezistenţa germană a determinat trupele sovietice să nu acţioneze cu acelaşi vigoare.

Terenul e plin de mlaştini asemănându-se în parte cu cel din regiunea Newel şi este impropriu pentru a se desfăşura acţiuni mai deosebite.

In schimb sovieticii au încercat trecerea râurilor *Pilci* şi *Ubort* în spre regiunea *Recita*. Trupele generalului von Kluge le-a opus însă o rezistenţă foarte dârză. Formaţiunile proaspete sovietice aduse din spatele frontului, le-a dat posibilitatea să efectueze în ultima vreme o pătrundere locală dar care n'au putut să şi-o extindă. Luptele de apărare germane sunt atât de dârze încât numai cu prilejul închiderei unei spărturi, formaţiuni de tancuri şi tunuri de asalt germane au contra-atacat năvalnic izgonind un inamic care se apăra cu încăpăţânare, după ce mai întâi dezănţuise un puternic baraj de artilerie de peste 20.000 de lovituri.

In ultima vreme centrul de gravitate s'a deplasat la *Viniţa* unde se dau lupte extraordinari de mari. Aici blindatele atacă de o parte şi de alta în „turme" interminabile.

Mareşalul von Manştein trimite mereu noui forţe cu scopul de a sparge liniile sovietice şi apoi de a lărgi breşa, fapt care ar determina o retragere a inamicului din sectorul *Uman* sau pe linia *Cazacin — Berdicew — Sebetovca*.

Importanţa strategică din acest sector este atât de mare încât ambii adversari îşi aruncă în luptă toate forţele. Acest sector este cel mai sensibil din întreg frontul de Est şi, deaceea Mareşalul von Manştein atacă cu toată vehemenţa pentru a apăra cu orice preţ linia Bugului.

La Nord de Uman — unde Mareşalul Buddieni a suferit acum trei ani o grea înfrângere bătălia este în plină desfăşurare.

„Inverşunarea cu care atacă trupele germane nu au egal decât în dârjenia rezistenţei sovietice" Cu ocazia ultimelor contra-atacuri germane s'a reuşit a se câştiga teren atât dela Est de Viniţa cât şi la Nord de Uman în spre *Mankovka* unde sovieticii realizase acum o săptămână o spărtură.

Atacurile şi contra-atacurile de o parte şi de alta se succed cu mare repeziciune atât în timpul zilei cât şi noaptea.

III. In bucla Niprului

Trupele sovietice atacă la Nord-Est de Kirovograd cu intenţia de a străpunge frontul german care protejează oraşul Kriwoi-Rog.

Deasemenea inamicul a repetat atacul din spre *Zaporoje* în direcţia *Nicopol* în cursul cărora peste 100 de blindate au fost nimicite.

De 5 zile se dau lupte între Molaia-Snamenka şi Vodianoe fără ca liniile de luptă să fi suferit vre'o schimbare.

Grenadierii germani au continuat contra-atacurile cu dârzenie reuşind să smulgă din mâinile sovieticilor mai multe localităţi şi înălţimi puternic apărate. Cu acest prilej au fost distruse sub unităţi din 3 divizii de infanterie şi o parte dintr'un corp blindat.

La capul de pod dela Nord de *Kerci*, sovieticii au desfăşurat o puternică pregătire de artilerie în vederea unui atac pe care l'au efectuat în contra poziţiilor germane.

Comandamentul german a operat prin evitarea defensivă a luptei, pentrucă apoi să atace local şi să contrabalanseze mişcările adversarului.

Popas în Slobozia

(urmare din pag. 3)

ce pe scena Teatrului din Tiraspol. Cântecele moldoveneşti întotdeauna au format în masa poporului de aici, tezaurul expresiv a unui neam ce a suferit în chip supra omenesc, cea mai groaznică tortură. Iată unul dintre cântecele corului din Slobozia în acest sens:

„Frunzişoară solz de peşte
Curge Nistru de auieşte"

Toţi flăcăii grămă...
Da puicuţa o-i ...

Scoală puica nu dormi
Şi mă p'in fereastră mă ...
Şi mă prinde-a mă ...
Că eu mâine voi porni

Că eu mâine m'oi porni
Şi ca tine n'oi găsi,
Nisi la stat nisi la port
Nisi c'alasti sărutare

O şezătoare a fraţilor dela „Muncă şi Lumină"

In sala de festivităţi, moldovenii din Slobozia, îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, aşteptau din moment în moment, începutul şezătoarei.

Era ora 8,30. O trompetă spintecând văzduhul anunţă celor de faţă clipa veseliei şi-a înfrăţirii în cânt şi în simţire ostăşească.

Neobosiţii artişti, după ce au colindat mai toate satele din sudul Transnistriei trecând prin Mălăeşti şi mai cu seamă prin Buturi, leagănul copilăriei lui Toma Jalbă, au poposit aici unde sufletul şi dragostea moldovenească, e mai caldă ca ori unde.

Icoane ostăşeşti. *In faţa unui numeros public în frunte cu preotul raionului, artiştii d-lui Victor I. Popa dela „Muncă şi Lumină" au jucat patru reviste din viaţa ostaşului român, reviste cu caracter moral şi educativ. Afară ploua... Inăuntru revista „O haltă de Ajustare" furase în mod orăşenesc atâta râs şi aplauze, încât îmi părea că hue o cascadă... Mă apropii de un moldovean cărunt ce-şi stăpânea zâmbetul..*

Iţi place moşule?

„D'apăi cum crezi! Dac'aşi avea un scaun sau o ... pă ce să mă aşez, n'aş ... pleca de aci până la ziuă".

Un tânăr inimos şi ... la limbă, ce rezema un pe... îi luă moşneagului vorba din gură.

„Foarte frumos Domnule, vă rugăm din inimă să ... veniţi pe aşi, c'apoi om ... noi la Tiraspol şi Bucureşti să arătăm şi noi şi putem". ... Târziu am aflat că Şcoala ... nească din Slobozia, preg... o piesă de teatru de d. Vi... I. Popa, pe care în curând va juca la Tiraspol... Ace... dorinţă de a veni mai des ... Slobozia. I-am şoptit-o ... d-lui Murgu unul dintre ... tinşi artişti ai echipei de ... tru „Muncă şi Lumină" ... cred că o va transmite celor ... drept..

Târziu de tot când bolta ... rului se înseninã pe deplin, ... luat drumul spre Tiraspol, pu... tând în mine rugămintea ... rului moldovean din satul Slobozia, unde viaţa pulsează ... un constructivism românesc, ... având la bază marele concep... ale desrobitorului.

VICTOR LIEAN...

TIRASPOL
Poarta de intrare în Transnistria

(urmare din pag. 3)

Piaţa din faţa acestei clădiri a fost numai gropi pline de noroiu iar străzile laterale adevărat dr... de ţară desfundată.

„Zidire nouă"

Ce a făcut aci administraţia românească o pot spune şi mărturisi oricând localnicii, cari au văzut cu ochii lor cum perseverenta muncă românească, a putut realiza adevărate minuni numai în timp de un an de zile.

Uzina electrică aruncată în aer de bolşevici a fost repusă în stare de funcţiune în trei luni dela intrarea trupelor române în Tiraspol.

Numeroase întreprinderi industriale şi comerciale, au început să-şi deschidă porţile înveselind prin firmele lor multicolore ... oraş căzut în agonie.

Iată realitatea bolşevică şi ... viţii fapta muncii libere a cruc... ţilor eliberatori.

Ficţiunea sovietică a căzut ca un palat de carton.

Peste jucăriile cu cari iude... comunismul a căutat să am... gească o lume întreagă, se ridică astăzi zidire nouă, cimentată pr... umanitate şi chezăşuită de civilizaţia milenară a Europei.

ANDREI NASTASE

Premiera lui Cyrano de Bergerac

(urmare din pag 2)

Interpretarea lui „Cyrano de Bergerac" — în versiunea românească — a produs o admiraţie neţărmurită atât în publicul românesc cât şi în rândurile localnicilor amatori de opere şi artă.

Furtunoasele aplauze cari l-au răsplătit pe maestrul teatrului românesc Ion Iancovescu, au însemnat pentru d-sa încununarea unei întregi cariere printr'o creaţie magistrală.

Marii artişti ruşi refugiaţi dela Moscova şi din Crimeea au declarat că creaţia marelui Ion Iancovescu, e fără îndoială a unui artist care poate interpreta rolul lui Cyrano pe orice mare scenă europeană inclusiv Franţa, unde Edmond Rostand are o tradiţie cu totul deosebită în maniera interpretării.

Alături de Ion Iancovescu a apărut în „Roxane" tânăra şi talentata artistă Elena Aramă care ca şi în alte roluri şi-a dăruit interpretării delicata sa sensibilitate împletită cu un talent netăgăduit. Rolul Roxanei înseamnă, netăgăduit, pentru Elena Aramă, un frumos succes.

Ion Iancovescu şi Elena Aramă au fost sărbătoriţii serii, ovaţiunile şi rechemările luând proporţii rar întâlnite în teatru.

Directorul Teatrului Naţional, d. Aurel Ion Maican, a isbutit să scrie, la porţile răsăritului o pagină de artă românească.

După acest mare succes, ansamblul Teatrului Naţional din Odesa, în frunte cu maestrul Ion Iancovescu, va juca acelaş spectacol cu „Cyrano de Bergerac" la Bucureşti şi Iaşi după care va întreprinde un turneu în vestul Balcanilor, la Sofia, Varna, Rusciuk şi Belgrad.

CRONICA DRAMATICA

(urmare din pagina 2)

Domnişoara Elena Aramă, a dat rolului Roxanei căldura, isbutind a fi minunată în scenele tragice şi reuşind să nu fie copleşită de rol.

Dl. Ionescu-Gion a arătat că posedă un glas cu un timbru catifelat ... spus bine versurile şi a redat sbuciumul sufletesc al nefericitului îndrăgostit. Tânărul actor se află pe drumul cel bun al artei.

Firească, cu o siguranţă scenică rar întâlnită a fost doamna Ecaterina Ionescu, în rolul dădacei.

In două roluri episodice s'a remarcat d. Mircea Constantinescu. Deasemenea d-nii: Arsenie Popovici, N. Mihuţă, V. Handoca şi Mircea Gheorghiu.

Domnul Ion Brună în De Guiche, a avut prestanţă, a fost convingător şi a spus versurile cu o deosebită artă. Pe acelaş linie de succes se aşează şi rolul Valvert, interpretat de d. Ilie Cernea

Cel care a secondat pe Maestrul Ion Iancovescu în rolul de prieten al lui Cyrano, a fost dl. Sireţeanu, care a desvăluit într'un rol mic o gamă de însuşiri remarcabile.

Au contribuit la succes cu talentul şi cu avântul lor, domnii: C. Botez, G. Lascu şi Pepe Georgescu.

Şi în acest spectacol s'a remarcat tânărul actor Popescu-Odesa.

In celelalte roluri, a jucat cu însufleţire întregul personal artistic al Teatrului Naţional din Odesa.

Regia d. Aurel Maican a realizat în primul rând unitatea organică a întregului spectacol, obţinând o foarte judicioasă notă romantică, prinzând pe deplin spiritul piesei lui Rostand. Mai mult decât atât, a realizat o admirabilă coeziune între personagiile prea puţin legate scenic de text.

Deasemenea a ştiut să dinamizeze mai ales scena de luptă din actul IV, şi să asigure o bună mişcare a figuraţiei. In schimb actul I. a fost lipsit de animaţie cu toată bogata figuraţie în strălucite costume de epocă.

Decorurile d. Kiriacoff, create dintr'o paletă caldă, a întregit suprastiv efortul artistic al Teatrului Naţional din Odesa.

FLORIN ANDREI

Imprimeriile Guvernământului — Odesa